

TEKİRDAĞ'DA HİDRELLEZ GELENEĞİ*

Tekirdağ'da Hıdrellez bahar bayramı niteliğinde kutlanan mevsimlik bayramlarımızdandır. Çağlar boyu süregelip zengin kültür değerlerinin olduğu Hıdrellez, çeşitli adlarla Tekirdağ'da kutlanmaktadır.

Hıdrellez Adı ve Kaynağı

Halk arasındaki yaygın söylenişi Hıdrellez'dir. Halk ağzında bu ad çeşitli biçimlere dönüşmüştür. Bunları şöylece sıralayabiliriz.

Hızırilyas	: Barbaros (k-24), Tekirdağ (k-23)
Hızır günü	: Kumbağ (k-23), Ahimehmet (k-10)
İlkyaz	: Tekirdağ (k-17), Vakıflar (k-5)
Hıdırlez	: Velimeşe (k-8), Vakıflar (k-5)
Derlez	: Kazandere (k-21), Bakırca (k-26)
Hıdrellez	: Muratlı (k-27), Karacakılavuz(k-16), Misinli (k-17), Velimeşe(k-8), İncik(k-1)
İderlez	: Bakırca (k-26), Yaylagöne(k-11)
Teferrüç	: (Teferiç)Tekirdağ (k-17), Ferhadanlı(k-25)
Hıdır-İlyas	: Muratlı (k-27), Ahimehmet (k-10), Karacakılavuz(k-16)
Delez	: Ferhadanh (k-25),Esenler (k-9), incik(k-3)
Hızır Bayramı	: Çorlu(k-12), Bakırcı(k-26),Barbaros(k-13)
Bayram Bayramı:	Esenler (k-9)

Hıdrellez Geleneğinin Doğuşuyla İlgili Rivayetler

Halk arasında Hıdrellez geleneğinin doğuşuyla ilgili çok çeşitli rivayetler vardır. Bunları köylere göre şöyle sıralayabiliriz.

Barbaros (K-24)

Hızır'la İlyas adında iki kardeş varmış. Bu kardeşler uzun bir süre birbirlerinden ayrı düşmüşler. Tekrar birbirlerini buldukları güne de Hızırilyas günü denmiştir

* Halk Kültüründen Derlemeler (1990), "Hıdrellez Özel Sayısı", Ankara 1990, s. 1-23

Kumbağ (K-23)

Hıdrellez günü Hızır Peygamber yeryüzünden geçer, inanışa göre kimin ne dileği varsa kabul eder.

Murath (K-27)

Hızır ve İlyas Peygamberler Hıdrellez'de birleşirlermiş. Hızır, İlyas'sız anılmaz.

Kazandere (K-21)

Atalardan kalma bir gelenektir. Bunun için kutlanır.

Tekirdağ (K-18)

İki evliya olan Hızır ve İlyas altı ayda bir buluşup, karşılaşırlar. Bu karşılaşma baharın başlangıcıdır.

Murath (K-27)

İnanışa göre dört peygamber hâlâ sağdır. Bunlardan ikisi, İdris ile İsa gökyüzünde, diğer ikisi Hızır ile İlyas yeryüzindedir. Bugün Hızır Peygamber, yeryüzünde her yere uğrayan bir ölümsüzdür. Halk inanışına göre Hızır ile İlyas Peygamberler bir deniz kenarında buluşurlarmış. O gün her ikisi de beyazlar giyermiş.

Tekirdağ (Merkez) (K-17)

Hızırilyas herkese yardım eden bir peygamberdir. Yılda bir gün Hıdrellez'de uçarmış, bu kutlamalar bu olaydan doğmuştur.

Karacakılavuz (K-16)

Zamanın birinde bir köyde bir ağa ve onun Hızır adında bir kâhyası varmış. Ağa bir gün hacca gitmeye karar vermiş. Eski zamanlarda Hac'ca yürüyerek veya binek hayvanıyla gidiliyormuş. Ağa köyden ayrıldıktan sonra bir gün ağanın karısı evde gözleme yapıyormuş, içinden şöyle geçirmiş.

"Bizim bey burada olsa da şu gözlemelerden yese, gözlemeyi pek de çok severdi" demiş. Bu sözleri duyan kâhya, ağanın karısına:

"Ben hemen onları ağaya götürürüm" deyip ortadan kaybolmuş. Kadın buna pek inanmamış. Fakat ağa Hac'dan geri döndüğünde kâhyanın gerçekten gözlemeleri götürdüğünü öğrenmiş. Fakat kâhya bir daha ortalıkta görülmemiş, Hızır'ın ermiş bir kişi olduğuna inanılıp her yıl anma törenleri düzenlenmeye başlanmış, Hızır adı zamanla Hıdır şekline dönüşmüş. Hıdrellez adı altında kutlanmaya başlanmış.

Yaylagöne(K-LI)

Halk inanışlarına göre bir anda görülüp kaybolan varlığa Hızır denir. Hızır'ın 6 Mayıs'ta görüldüğüne inanılır. Bu güne, Hızır günü denir ve kutlanır.

Bir söylentiye göre Yaylagöne köyünde bir ağa varmış. Bu ağanın yanında Hızır adında bir çırak çalışıyormuş. Bir gün ağa hacca gider. Bir müddet sonra karısı kolaç pişirirken "Keşke ağa da burada olsa" der. Çırak kolaçları alır, Hac'daki ağasına götürür. Köye aynı gün geri döner, kimse inanmaz. Ağa Hac dönüşü olayı köylüye anlatır. " hacca ben değil Hızır gitti, Hızır Hacıdır,"der. O anda Hızır kaybolur, göğe yükselir. Bu olaydan sonra aynı yerde pilavlar kaynatılarak şenlikler yapılır. Bu söylentinin bir çeşitlemesi de Karacakılavuz köyünde anlatılmaktadır.

Esenler Köyü (K-9)

Hızır ve İlyas adlı iki kardeş varmış. Bunlar ayrı ayrı yerlerde yaşıyorlarmış. Her yıl Hıdrellez tarihinde bir araya gelip bunu kutuyorlarmış. Bu eğlenceler daha sonra da sürmüştür.

Misinli Köyü(K-14)

İnanışa göre Hızır ve İlyas iki kardeştir. Bu kardeşlerden birisi karadakileri, diğeri de sudakileri kötülöklere karşı korur. İki kardeş 6 Mayıs'ta bir araya gelirler. Bu buluşma Hıdrellez şenlikleri olarak kutlanır.

Vakıflar Köyü (K-5)

Hızır ve İlyas Peygamberler Hıdrellez günü (6 Mayıs) geçerler. O gün bereket yağar. Bu olay şenlikle kutlanır.

Hıdrellez Kutlama Nedenleri

Hıdrellez geleneğinin doğuşuyla ilgili rivayetlerin Hızır ve İlyas üzerinde yoğunlaşmasına rağmen kutlama nedenlerini incelediğimiz zaman mevsimlik bayramlardan bahar şenlikleri olduğu öne çıkmaktadır. Kutlama nedenlerini şöylece sıralayabiliriz. (Kaynak kişilerin anlatımlarına sadık kalınmıştır).

-Hıdrellez, ilkbaharın gelişi, yazın başlangıcıdır. Baharın gelişi şenliklerle kutlanır. Barbaros (k-24), Yağcı (k-20), Muratlı(k-27), Tekirdağ(k.18)

- Hızır-İlyas olayına inanan kimselerin kutlamaları gelenek haline gelmiştir. Âdettir, atalar mirasıdır. Kumbağ (k-23), Muratlı(k-19),

Karacakılavuz (k-16), Misinli(k-4), Ahimehmet(k-10), Velimeşe (k-8), Vakıflar (k-5), İncecik (k-12), Malkara (k-4)

-Baharın gelişini, doğanın canlanışını kutlamak, kışın soğuk günlerinden sonra insanlar arasında bir canlılık oluşması, uyuşukluğun atılması için şenlik yapılır. Kazandere (k-21), Ferhadanlı (k-25), Muratlı (k-27)

-Hidrellez yaz başlangıcıdır. Yaz ve kışın ayrılışıdır. Bir yıl Hızır günleri ve Kasım günleri diye ikiye ayrılır. Mayıs'ın altısında Hızır günleriyle yaz başlar 186 gün sürer, Kasım'ın sekizinde Kasım günleri başlar 179 gün sürer. Hidrellez'de baharın gelişi kutlanır, insanlar yaza bayram sevinciyle karşılık verirler. Yazın gelişi bayramdır. Eskiden çoban bayramı da denirdi. Tekirdağ (k-18), Esenler(k-15), Kazandere(k-21), Kumbağ(k-23), İncecik (k-2), Osmanlı (k-13), Ferhadanlı(k-25), Bakırca(k-26).

-Hidrellez yaz mevsimi habercisidir. Yazın bereketinden haber verir. Bereket bayramıdır. Eserler (k-9), Çorlu(k-6), Yaylagöne(k-11), Yağcı (k-20)

Hidrellezin Belirlenmesi ve Kutlama Tarihi

Hidrellez'in belirlenmiş bir tarihi vardır. Her yıl 6 Mayıs'ta kutlanılır. Kutlamalar Mayıs'ın on beşine kadar yapılabilir. Bu tarih kışın bitişi yazın başlangıcı olarak kabul edilir. Doğada değişiklikler takip edilir. Havalarda ısınmaya başlar. Ekilecek ürünler ekilir. Hidrellezin geldiği anlaşılır. Doğada şenlenme başlar.

Her ne kadar doğadaki değişiklikler takip edilse de Hidrellez'in belli bir kutlama tarihi vardır. Günümüzde 6 Mayıs kutlama tarihi eski takvime göre belirlenmiştir. Bu tarih Kumbağ Köyünde (k-23) yılbaşı olarak kabul edilir. Hızır-İlyas bu tarihte geçer ve Hidrellez olayına gönülden inanan kişilerin dileklerini yerine getirir.

5 Mayıs'ı 6 Mayıs'a bağlayan gece Hızır ve İlyas biraraya gelirlermiş, kutlama tarihi bu nedenle 6 Mayıs olarak belirlenmiştir. Muratlı (k-27) Baharda doğa yeşillenerek canlanır, insanlar kışın uyuşukluğundan kurtulurlar. 6 Mayıs günü hava soğuk veya yağışlıysa bir hafta sonra da kutlanabilir. Yazın başlangıcı 6 Mayıs'tır. (Misinli (k-14), Tekirdağ (k-22), Bakırca(k-26), Yaylagöne(k-11))

Bir inanışa göre 6 Mayıs Hızır Peygamberin doğum tarihidir. Hidrellezde kutlanır. Tekirdağ (k-17) Muratlı'da (k-17) eskiden Hidrellez şenlikleri Mayıs ayının ilk Cuma'sı yapılırmış. Bugün 6 Mayıs'tır. Karacakılavuz köyünde (k-16) Hidrellez için 3 cemrenin düşmesi şartı aranır. (Yere, suya ve havaya) 6 Mayıs'ta doğanın kış uykusundan uyandığı

var sayılır. Bademler, erikler, erguvanlar, akasyalar, akçabardaklar, mantarlar ve menekşelerin açması Hıdrellez'in müjdecisidir.

Hıdrellez Hazırlıkları

Hıdrellez hazırlıklarına bir hafta önceden başlanır. Evlerde temizlik badana yapılır, çeşitli yemekler ve yiyecekler hazırlanır. Her köyde Hıdrellez şenliklerinin yapıldığı belli bir yer vardır. Özellikle suyu olan ağaçlık geniş bir alan seçilir. Ulu ağaçlar, kutsal sayılan çeşme, kaynak yanları seçilir.

Hıdrellez günü oğlaklar, kuzular kesilir. Eskiden Hıdrellez yerine kağrı arabaları, at arabalarıyla gidilirdi. Şimdi bunların yerini motorlu araçlar almıştır. Eskiden köylere yakın tekke, türbe ve yatır yanlarında Hıdrellez eğlenceleri yapılırmış, bugün yalnızca ağaçlık yerlere gidiliyor. Bu yerler köyün konumuna göre dere kenarı, deniz kenarı, harman yeri veya ağaçlık bir alandır.

Hıdrellezden bir gün önce sağmal hayvanı olmayan evlere süt dağıtılır. Özellikle süttten börek veya sütlaç yapılır. Hıdrellez için bir gün önceden hazırlanan yiyecekler genellikle hamur işleridir. Bunlar börek, yumurta, peksimet, poğaç, kolaç, kalburüstüdür. Mısır pişilir, nohutlu ekmeç yapılır.

Hıdrellezden bir gün önce akşam üzeri köyde oturanlar Hıdrellez'e çağrılır. Her çağrılan kişi niyet çekmek üzere çömleğe koymak için ufak tefek şeyler verirler. Bunlar su içine konulduğunda etkilenmeyecek şeylerden seçilir. Bunlar tarak, yüzük, anahtar, eski para, makara, halka, kalem, kilit, kolanya şişesi ve benzeri olabilir.

Ayrıca kuyruk adı verilen yiyecek tepsisi için konulacak yiyecekler hazırlanır. Bu tepsiye isteğe göre her türden yiyecek konur. Bazı köylerde buna teferrüç tepsisi adı yerilir. Tepside börek, mısır ve piliç bulunur, Hıdrellez'e çağırma işini yıl kuyruğu satın alan kişi yapar. Satın almada karşılık olarak hiç bir şey verilmez, satış temsilidir. Buna "Kuyruğu satın almak ve kuyruğu satmak" denir. Köylüden ev ev toplanan niyet eşyalarını koymak için bir çömlek bulunur. Eğer seyirlik köy oyunu oynayacaksa önceden giyecek ve aksesuarlar toplanır, oynanacak oyunun gereçleri önceden hazırlanır.

Hıdrellez şenliklerinin yapıldığı harman yeri, köy meydanı veya ağaçlık alana eğrek veya sığır iğreği adı verilir. Bu geniş bir alandır. Her evden toplanan simgeler bir çömleğe konur. Çömlek suyuna 40 yeşil ot yaprağı konur. Çömleğe dere suyu konur. Çömleğin ağzı yeşil veya kırmızı bir yaşmakla kapatılır. Çömlek, açmamış bir gül fidanının dibine gömülür. Bazı köylerde evlerden simge toplanırken evin evlenmemiş en büyük kızından kısmet açma-kilit açma adı verilen en yakın zamanda evlenmesi için alınır. Çömleğe eşya koyma ve daha sonra niyet çekme âdetine martafal denir (k-20) Hıdrellezden

bir gün önce komşularla yardımlaşarak hıdrellez çöreği yapılır. Çöreğin içine para konur.

Hıdrellez Gecesi Âdetleri ve İnanmalar

Hıdrellez gecesi beş Mayıs'ı altı Mayıs'a bağlayan gecedir. Köylerde çok çeşitli âdetler ve inanmalar vardır. Bunları şöyle sıralayabiliriz. Kaynak kişilerin anlatımlarına sadık kalınmıştır.

Hıdrellez gecesi veya üç gün önce sokak kapısının üzerine mushaf konur. İnsanlar ve hayvanlar bunun altından geçer. Bunun amacı hayvanların sağlıklı olması ve bol süt vermesi içindir. İnsanlara uğur getirir. (Kazandere (k-21), Karacakılavuz (k-16), İneçik (k-8).)

-Hıdrellez gecesi gün doğmadan önce teneke çalınır. Bundan amaç köstebekleri bahçeden çıkarmaktır. Bütün komşular yarış halinde teneke çalarlar. Bahçedeki köstebekleri kovalarken, komşunun kovaladığı köstebeklerin de bahçeye girmemesini sağlarlar. (Kazandere (k-21), Muratlı (k-19), Kumbağ (k-23), Bakırca (k-26))

-Hıdrellezden bir gün önce 40 çeşit ot toplanıp kaynatılır, posaları süzülür. Banyo suyuna katmak için bekletilir. (Kazandere(k-21), Esenler (k-15), Misimli (k-14), Vakıflar (k-5), Yağcı(k-20), Barbaros(k-13), Malkara (k-4), Ferhadanlı (k-25).)

-Hıdrellez gecesi bir gül fidanının dibine dilekler adanır, dilekler şekillerle belirlenir. Ev istenirse topraktan, kiremitten ev, bebek istenirse bebek, para istenirse gül dibine gümüş para konur. Dileklerin gerçekleşmesi için Hıdrellez uğuruna içtenlikle inanmak gerekir. İnanmayanların dilekleri gerçekleşmez. (Kazandere (k-21), Yağcı (k-20), Muratlı (27), Ahimehmet (k-10), Karacakılavuz (k-16) (Yaylagöne (k-11), Esenler (k-9)).

-Hıdrellez gecesi 40 çeşit otun katıldığı suyla banyo yapılır, kına vurulur, buna hıdrellez kınası denir. Kumbağ (k-23), Yağcı (k-20), Misimli (k-14), Çorlu (k-12), Barbaros (k-24)

-Bereketli olması amacıyla gece yemekte ilk lokma ısırılıp yutulmadan çıkarılır, kağıda sarılıp bir saksıya konur. Bu işler yapılırken dua okunur, bereket dilenir. (Tekirdağ (k-22), İneçik (k-1), Vakıflar (k-5), Çorlu (k-12))

-Hıdrellez'in uğuruna inananlar mutlaka rüya görürlermiş, sabah bu rüyaları yaşlılar yorumlayarak yılın iyi veya kötü geçeceğini söylerler. (Tekirdağ (k-22), Malkara (k-4), Karacakılavuz (k-16)).

- Hıdrellez gecesi iki tane ekme mayalanır, kenara konur. Birine varlık diğerine yokluk denir. Sabah niyet tutulan hamur kabarırsa o yılın var yılı eğer kabarmazsa yok yılı olacağına inanılır. (Tekirdağ (k-17), Esenler (k-9), Karacakılavuz (k-10), Yağcı (k-20)).

- Hidrellez gecesi her evin kapısına yeşil otlar, özellikle ısırgan otu asılır. Bundan amaç hayvanların bol süt vermesidir. Diğer bir inanmaysa Hidrellez gecesi ısırgan asılan eve yapılan büyü tutmaz.Yapılan büyü bozulur (Tekirdağ (k-18), Ahimehmet (k-10), Çorlu (k-6) Karacakılavuz (k-16)).

- Hidrellez gecesi Hidrellez'i karşılamak için silahlar atılır. Büyük coşku vardır. (Kumbağ (k-23), Barbaros (k-24), Tekirdağ (k-22), Misinli (k-14)).

Hidrellez gecesi maşalar tuvalete batırılıp hayvanların ayaklarına atılır. O hayvanları çalan olursa işe yaramaz, çünkü sütleri ve eti kötü kokar. (Tekirdağ (k-22), Karacakılavuz (k-16), Ahimehmet(k-10)).

- Genç kızlar ve delikanlılar temiz bir tenekeye ağzına kadar su doldurup bunu evin herhangi bir yerine koyarlar. Sabah herkesden önce kalkıp hiç kimseye görünmeden o suya bakan ve güzelleşmek için dua eden kişinin bir yıla kadar duası kabul olurmuş. Hatta yüzünde bir sivilce bile çıkmazmış. Özellikle cildi bozuk sivilceli gençler Hidrellezde suya bakma âdetini yaparlar. (Kumbağ (k-23), Yağcı (k-20), Ferhadanlı (k-25)).

-Hidrellez gecesi dört yol ağzında ateş yakılır, eski hasırlar yakılır, üzerinden en az üç kere atlanır. Hidrellez gecesi ateşin üstünden atlanınca bir kış boyu insanın üzerine çöken uyuşukluğun ve hareketsizliğin ve atılacağına inanılır. Aynı zamanda inanışa göre atlama anında dertler kederler de dökülmüş. (Barbaros (k-24), Yağcı (k-20), Muratlı (k-19)).

- Hidrellez gecesi ateşten atlayanlara pire gelmez. Kumbağ (k-23) Ateşten atlamak kötülükleri yok eder, Hidrellez gecesi yakılan ateş pislikten arındırır, dedikoduları engeller. Yüzler yanmasın diye siyaha boyanır. (Kumbağ (k-23), Yağcı (k-20), Tekirdağ (k-18)).

Hidrellez ateşine "Hastalıklar, kötülükler, dağlara taşlara olsun." diyerek taş atılır. Bu âdete ateş taşlama denir. Hidrellez gecesi iki ucu ipe bağlanan yeşil soğan yaprağı bir boyda kesilir. Bir tanesi dilek dilenir. Dilek tutulan uç uzamışsa dilek yerine gelir. (Tekirdağ (k-22), Misinli (k-14)).

-Ahır kapısına cadılar girip hayvanlara zarar vermesin diye ısırgan otu asılır. (Misinli (k-7)).

-Hidrellez gecesi yaşlı kadınlar birer parça ot alarak kimin daha önce öleceğini anlamak amacıyla bu otları çalılara dizerler. Sabahleyin kimin koyduğu ot canlılığını yitirdiyse onun önce öleceğine inanılır. (Barbaros (k-24), Yağcı (k-20)).

-Yaşlı kadınlar hamur yoğurur. Birisine nohut kadar maya katarlar, diğerine hiç katmazlar. Hamurlardan biri seçilir. Sabah seçilen hamur kabarmışsa o yıl ailede varlık olacağına inanılır. Buna var mayası ve yok mayası denir. (Barbaros (k-24)).

- Bolluk bereket için su yalağına buğday atılır. (Barbaros (k-24)).
- Hıdrellez gecesi bir genç kız rüyasında bir delikanlıyla buğday biçerse o, onun kısmeti olurmuş. (Barbaros (k-24), Ferhadanlı (k-25)).
- Hıdrellez gecesi kapı yanına taş konur. Eğer taşın altı karınca dolarsa o yıl bolluk, bereket olacağına inanılır. (Barbaros (k-24)).
- Hıdrellez gecesi Hızır Peygamber kimin kapısına gelirse onun bolluk içinde yaşayacağına inanılır. Ayrıca Hızır Peygamber gökte uçarken sütler maya katmadan mayalanır. (Barbaros (k-24), Muratlı (k-19)).
- Hıdrellez gecesi komşuların kapılarına bolluk, bereket olsun ve pirelerden kurtulmak üzere ısırgan otu konur. (Barbaros (k-24)).
- Hıdrellez gecesi kızlar yatmadan önce niyet tutarlar. Başörtülerinin üstüne gül yaprağı serperler. (Ferhadanlı (k-25)).
- Hıdrellez gecesi sağlık için gül fidanına eşyalar asılır. (İncik (k-3)).
- Hıdrellez gecesi göğün açılacağına inanılır. Yaşlı kadınlar göğün açılışını görmek için uyumazlar. (İncik (k-2)).

Hıdrellez Sabahı Uygulamaları ve İnanmaları

- Hıdrellez sabahı gün doğmadan kalkılır dut ağacına kurulan bir salıncakta sallanılır. "Derdim aşağı, kendim yukarı" denir. Böylelikle dertlerden silkinileceğine ve bir yıl boyu mutlu olunacağına inanılır. (Kazandere (k-21), Çorlu(k-6)).
- Hıdrellez sabahı dere veya deniz kenarına gidilip sağlık için el yüz yıkanır. (Kumbağ (k-23), Barbaros (k-24)).
- Hıdrellez sabahı çimenlerde sağlık, uğursuzluktan ve baş dönmesinden arınmak için yuvarlanılır. (Kazandere(k-21), İncik (k-2) Karacakılavuz (k-16)).
- Hıdrellezden bir gün önce toplanan 40 çeşit ot (Kekik bol miktarda konur, su kekik kokar) dere suyuyla kaynatılır. Otların posaları süzülür. O suyla Hıdrellez sabahı yüksek bir yere çıkılır. İnanışa göre ne kadar yükseğe çıkılırsa saçların o kadar uzayacağına, sağlıklı ve parlak olacağına inanılır. (Kazandere (k-21), Ferhadanlı (k-25), Tekirdağ (k-17)).
- Güneş doğmadan önce kırlara çıkılır, çiçek ve otların üstündeki çiğler toplanır, ele yüze sağlık ve siğilleri yok etmek için sürülür. Bu çiğle mayalanan sütün yoğurt olacağına inanılır. Ayrıca bir gece önceden dışarıya asılan yünden yapılmış giysi ve çorapların üstüne çiğ yağarsa güve tutmayacağı inancı yaygındır. Bunlar güneş doğmadan toplanır. Çiğle el yüz yıkama olayına

diğer adı tendiriz olma vücutun canlı, diri olmasıdır. (Tekirdağ (k-22), Karacakılıvuz (k-16)).

- Genç kızların, akraba delikanlıların veya nişanlıları özel eşyaları Hıdrellez gecesi köyün içinde bir gül dibine gömülür. Delikanlılar bu eşyaları Hıdrellez sabahı gün doğana kadar bulmak zorundadırlar. Aksi halde eşyasını saklayanın dileğini yerine getirmek zorundadır. (Karacakılıvuz (k-16)).

-Sabah güneş doğmadan kalkılır. Dut ağacının köküne "Dut, belimin ağrısını yut" diyerek bel vurulur. Böylelikle bel ağrılarından kurtulacağına inanılır. (Barbaros (k-24), Yağcı (k-20), Ferhadanlı (k-25), İncik (k-2)).

-Salıncakta sallanırken bir ağaç dalı kopartılır. Sallanırken "Dağlara, taşlara, ulu ulu ağaçlara hastalık, bana sağlık" diyerek dal atılır. Bu yolla hastalıkların vücuttan atılacağına inanılır.(Barbaros (k-24), Yağcı (k-20), İncik (k-3)).

Hıdrellez Kutlamaları ve İnanmalar

Hıdrellez günü hazırlıklar tamamlandıktan sonra Hıdrellez yerine gidilir. Yerleşildikten sonra bir kız çocuğu ortaya oturtulur, başına kırmızı bir grep örtülür. Çömlek ortaya getirilir. Niyet çekme "martafal" âdetine başlanır. Çömleğin başına geçilerek toplanan simgeler tek tek çıkarılarak mani söylenir. Simgesi çıkan kıza söylenen mani onun talihidir. Hıdrellez günü okunan manilerle evlenmeyen kızların başındaki kilidin açılacağına inanılır. Çömlek, niyet çekme (şans okuma) âdeti bittikten sonra bazı köylerde kırılır. Kırılan çömleğin başında toplu halde bolluk bereket duası yapılır. Bazı köylerde ise çömlek bir kuyuya atılır. Çömlek kuyuya atılırken toplu halde bolluk bereket duası yapılır.

Sıra kuyruk adı verilen tepsinin satılmasına gelmiştir. Köyün genç kızları ve yeni gelinler kuyruğu satın alabilirler. Bunlar daire oluşturarak topluca "Tekirdağ Karşılması" oynarlar. Geçen yıl kuyruğu satın alan kişi tepsiyi başının üzerinde taşıyarak ortaya gelir. Genç kızlar ve yeni gelinler kuyruğun etrafında daire oluştururlar. Satın alacak kişi daha önceden belirlendiği için tepsiyi alan ve satan karşılıklı oynarlar. Sonra satın alma işleri biter. Bu oyun oynanırken olaya özgü bir türküsü varmış fakat bugün hatırlanmıyor. (Bütün köylerde bu âdet vardır.)

- Hıdrellez günü ip atlanır, salıncakta sallanılır. Salıncakta sallanırken saçını tarayanların saçlarının uzun olacağına inanılır. Salıncakta sallanılırken kucağa kocaman bir taş alınır. Böylece hayvanlardan elde edilecek tereyağın kucağa alınan taş kadar büyük ve bereketli olacağına inanılır. (Kumbağ (k-23), Muratlı (k-19), Esenler (k-15)).

- Toplu yemek yenir. Köy ortasına yahut Hıdrellez'in yapıldığı harman yerinde kazan kurulur. Bu toplu yemek yeme olayına kazan kurma denir. Yemekte tatlının olması şarttır. (Kumbağ (k-23), Yağcı (k-20), Yaylagöne(k-11)).

- Eskiden yatırların başında oğlak kesilir ve eğlenceler düzenlenilmiş, bugün bu âdet yoktur. (Yağcı (k-20), Yaylagöne (k-11)).

Kızlar darbuka, daire ile türküler söylerler, maniler atarlar, halay çekerler, çeşitli ritüel kökenli seyirlik oyunlar oynanır. Bunlardan biri değirmenci oyunudur.

Değirmenci Ritüeli

Değirmeci oyunu Hıdrellez'de oynanan ritüel kökenli seyirlik köy oyunlarından. Çok eski yıllarda Hıdrellez eğlenceleri üç gün sürerdi.

Üçüncü gün akşam üzeri temsili bir değirmen kurulur, ortada değirmenci olan kişi buğday öğütür gibi yapar. Aslında el değirmeninde toprak öğütülür. Çevresinde bütün köyün genç kız ve kadınları büyük bir halka oluşturarak değirmenci türküsünü söylerler. Türkü 7 kez söylenir. Artık buğdaylar temsili olarak öğütülmüştür. Herkes undan (topraktan) bir avuç alarak evine döner. Hıdrellez eğlencesi sonunda o toprağı her aile yeni üretim yılının bereketli, ürünün bol olması için ambarlarına serperler. (Kumbağ (k-23), Barbaros (k-24), Yağcı (k-20), Kazandere (k-21)).

Hıdrellez günü nişanlı kızlara kaynanası ve yakınları askı asarlar. Gelinin başına kırmızı bir krep konur. Gelinin başında döndürülüp kimden geldiği söylenir. (Kumbağ (k-23)).

Hıdrellez Günü Kaçınmalar Ve İnanmalar

- Hıdrellez günü uyku uyunmaz. Eğer uyunursa bütün yılın uyuşuk geçeceğine inanılır. (Tekirdağ (k-17), Kazandere (k-21)).

- Hıdrellez günü sağmal bir hayvanın önünden kötü bir kadın geçerse hayvanın sütünün kesileceğine inanılır. (Kazandere (k-21)).

- Hıdrellez günü ele sabun sürülmez, insanın sabun gibi eriyip zayıflayacağına inanılır. (Tekirdağ (k-17), Kumbağ (k-23)).

- Hayvaların sütünün çok olması için Hıdrellez günü süt kaynatılmaz, gece kaynatılır. (Tekirdağ (k-22)).

- Hıdrellez günü boya badana yapılmaz. (Tekirdağ (k-22)).

- Unların kurtlanmaması için maya yapılmaz. (Tekirdağ (k-22)).

- Hidrellez günü evin bereketinin azalmaması, gelecek yıla kadar devam etmesi için ekmek, hamur, un gibi bereketin sembolü yiyecekler kimseye verilmez. (Kumbağ (k-23)).

- Makas kesinlikle ele alınmaz, özellikle genç kızlar işlerinin yarım kalacağına inanırlar, el işi yapılmaz. (Kumbağ (23)).

- Dikiş dikilmez, eğer dikiş dikilirse, dikiş dikenin o yıl çok yılın göreceğine inanılır. (Barbaros (k-24)).

- Çamaşır yıkanmaz, yıkanırsa dolu yağacağına inanılır. (Barbaros (k-24)).

- Un elenmez, elenirse o yıl çok sinek olacağına inanılır. (Barbaros (k-24), Misinli (k-7)).

- Makas tutulmaz, tutulursa hayvanı olanların hayvanlarını kurtların kapacağına inanılır. (Barbaros (k-24)).

- Hamile kadının salıncakta sallanmasına izin verilmez. Verilirse dolu yağacağına inanılır. (Barbaros (k-24)).

- Kıra gidilmez, bahçe işi yapılmaz. (Yağcı (k-20)).

- Hidrellez günü tartışmadan , kavgadan kaçınılır. (Ferhadanlı (k-25)).

- El işi yapılırsa ekşimikler kurtlanır. (Kazandere (k-21)).

- Hidrellez'e 5 hafta kalana kadar çarşamba günleri çamaşır yıkanmaz. Misinli(k-14)

Hidrellez Eğlenceleri ve İnanmalar

Erkekler kadınların, kızların yaptığı eğlencelere katılmazlar. Ayrı yerde otururlar. Hidrellez günü genç, yaşlı mutlaka salıncakta sallanır. Bundan amaç günahlardan arınmadır. (Günahlar sallanırken dökülür) Erkekler kendi aralarında güreş tutarlar. Kızlar maniler, türküler söyler. Çocuklar körebe, çelik-çomak, tura bırakmaca, bezirgan başı gibi oyunlar oynarlar. Kadınların bazıları tepsi çalar. Bir grup hem oynayıp hem söylerler.

Hidrellez'de Tekirdağ Halk Oyunları oynanır. Bu oyunlardan bazıları şunlardır: Tekirdağ Karşılması, Gayda, Lenka, Debreli Hasan, Kampana, Ali Paşa Sirta, Karayusuf, Börülce, Rayle, Subaşı Horonu, Çoban, Çam, Karaçalı, Kasap Yeşilim, Alabağcak, Keklik, Zekiyem Horunu, Çevriye vb.

Hidrellez günü yatırlar ziyaret edilir. Yatır mezarlarına türbelere el sokulur. Eğer böcek yakalanırsa çocuğu olmayanların çocuğu olur inancı yaygındır. Yatırlara adak adanır, bez bağlanır. (Kumbağ (k-23)).

Yaşlılar Hıdrellez günü ellerine, ayaklarına kına yakarlar. Ayrıca koyun ve kuzulara da kına yakarlar. Kadınlar ve çocuklar bir arada erkekler bir arada çeşitli kılıklara girerek seyirlik köy oyunları oynarlar. (Kumbağ (k-23)).

- Hıdrellez akşamı dağlara bakılır. Eğer parlak ışık görülürse orada para, hazine bulunduğu inanılır. (Vakıflar (k-5)).

- Hıdrellez günü gelen leylekler kirli olursa bolluk bereket olacağına inanılır. (Misinli (k-14)).

- Hıdrellez günü beyaz kelebek görülürse şans ve kısmetin açık olacağına inanılır. (Ferhadanlı (k-25)).

- Hıdrellez günü hayvanlara hastalık gelmesin diye ahırkapısında yakılan ateşten atlatılır. (Osmanlı (k-23)).

- Hıdrellez günü komşunun temelinden odun alınıp, onun ateşiyle süt pişirilirse bereket olacağına inanılır. Bu sütle bereket için ayran döğülür. (Osmanlı (k-23)).

- Hıdrellez günü meyve vermeyen ağaçlar meyve vermesi için baltayla korkutulur. (Ahimehmet (k-10)).

- Evde evlenmemiş kız varsa kısmetli kapanmasın diye Hıdrellez günü dışarıya kül atılmaz, süpürge süpürülmez. (Ferhadanlı (k-25)).

- Hıdrellez günü ateş üstünden atlayan yılan görmez, onu yılan sokmaz. (Kazandere (k-21)).

- Taş altına iplik bağlanır dilek tutulur. (Kazandere (k-21)).

- Hıdrellez günü genç kızlar kısmet çıkması için nişanlıların arkasından koşar. Onlardan şeker yer, bastığı yere basar. Yeni gelinin çeyizlik şalvarı giyilir. (Ferhadanlı (k-25)).

- Hıdrellez'e özgü çeşitli oyunlar oynanır.

Canım Oyunu

İki kişiyle oynanan Hıdrellez oyunlanndandır. Arkadaki kişi öndekinin beline elini koyar. Maniler okunarak halka şeklinde dönülür. (Muratlı (k-27)).

Kanarya Oyunu

Karşılıklı iki kişi el ele tutuşup kanarya manisini söyler. Halka şeklindeki seyirciler zıplarlar.

Elma attım denize - kanaryam
Geliyor yüze yüze
Şu Muratlı kızları
Doksandokuzbin yüze- kanaryam Muratlı (k-27)

Hidrellezde Söylenen Manilerden Örnekler:

Gelin kızın duası
Mutlu olsun yuvası
Vakti geldi geçiyor
Hani bunun kınası
Muratlı (k-27)

Yemenim turalıdır
Kenarı oyalıdır
Dostlara haber verin
Sevdiğim buralıdır
Muratlı (k-27)

Gemici başı mısın
Cevahir taşı mısın
Sana bir nişan versem
Koynunda taşır mısın
Muratlı (k-27)

Akar sular olayım
Kız destine dolayım
O gümüş kollarına
Bir bilezik takayım
Muratlı (k-27)

Masa üstünde vişne
İşle ablacağım işle
Biraz sonra geçecek
Yakışıklı enişte

Muratlı (k-27)
Lamba ışık vermiyor
Şişeyi silmeyince
Yar kahveden gelmiyor
Horozlar ötmeyince

Leblebi koydum tasa
Doldurdum basa basa

*Hiç yarin kusuru yok
Azıcık boyu kısa*

Ferhadanh (k-25)

*Bizim camda perde yok
Ben ona şaşıyorum
Sevdiğine varmayan
Demesin yaşıyorum*

Kazandere(k-21)

*Evin önünde masa
Biraz paçası kısa
Yârim sana gelicem
Adın Hasan olmasa*

Ferhadanh (k-25)

*Yanyana evlerimiz
Asılı fenerimiz
Orta yerde oynayan
O bizim gelnimiz*

Kazandere (k-21)

*Uzunsun sırık gibi
Ekşisin koruk gibi
Sokak sokak gezersin
Yolunmuş tavuk gibi*

Kazandere (k-21)

*Gide gide yol buldum
Ceketine kol buldum
Çekil ulan karşımdan
Ben daha iyisini buldum*

Ferhadanh (k-25)

*Yârimin adı Ömer
Mendili yanar söner
Ömer beni görünce
Hiç dayanamaz güler*

Kazandere (k-21)

*Giderim bağlar yolu
Bavulum neler dolu
Sen gelmişsin be yârim
Hani amcanın oğlu*

Misinli(k-14)

*Meşe meşeye benzer
Meşe şişeye benzer*

Şu köyün çocukları
Kambur eşeğe benzer

Misinli(k-14)

Elek elek içinde
Elek tekne içinde
Şu Barboros Kızları
İpek gömlek içinde

Barbaros (k-13)

Karşıda kavun yerler
Ben de gitsem ne derler
Ne derlerse desinler
Beni yare versinler

Karacaklavuz (k-16)

Fırın üstünde biber
Üflesen yere gider
Senin gibi gaygayın
Yari elinden gider

Karacaklavuz (k-18)

Ara kapıyı açtım
Açtım da geri kaçtım
Ben buraya gelirken
Yârimle helallaştım

Tabağa koydum eti
Yârimin adı Fethi
Fethi benim olmazsa
Yakarım memleketi

Misinli(k-14)

Oy amanı amanı
Sigaramın dumanı
Şu karşıdaki çocuk
Tospaların çobanı

Misimli (k-14)

Oyna ahretim oyna
Oynarken bakınma
Kaç oldu söylüyorum
Benim yare dokunma

Barbaros (k-24)

Git yârim küpe yaptır
Ucuna altın taktır

İste babam vermezse

Hocaya büyü yaptı

Karacakılavuz (k-16)

Ayakkabının teki

Akşamdan beri kayıp

Kara gözlü yarâmler

Bize karışmak ayıp

Karacakılavuz (k-16)

Elma attım nar geldi

Dar sokaktan yar geldi

Beşbirlik deyince

Kaynanaya zor geldi

Yağcı(k-22)

Oy ulan bekar mısın

Bal ile şeker misin

Dünyada yaktın beni

Ahrette çeker misin

Yağcı(k-20)

Bugün ayın onudur

Yüküm buğday unudur

Evliye gönül vermem

Eve gider unuttur

Yağcı(k-20)

Kara kara kazanlar

Kara yazı yazanlar

Cennet yüzü görmesin

Aramızı bozanlar

Barbaros (k-24)

Elbisen yeşil olsun

Parası peşin olsun

Ben zengine gitmiycem

İlle dediğim olsun

Barbaros (k-13)

Mendilimin uçları

Çıkamam yokuşları

Hiç de rahat vermiyor

Kepirtepe berduşları

Velimeşe (k-8)

Karşıda yeşil bostan

Ben sandım onu Osman

*Osman'a giden kızlar
İstiyor dallı fıstan*

Ahimehmet (k-10)

*Kızın adı Münevver
Merdivenden iniver
Sana dünür gelince
Yaşım küçük deyiver*

Ahimehmet (k-10)

*Bu gün ayın otuzu
Gelin bağlar hotozu
Dünyada yar sevmeyen
Yer ahrette topuzu*

Yağcı(k-20)

*Bahçelerde gül var mı
Gül dibinde yar var mı
Çocuk sana gelicem
Karyolanda yer var mı*

Kumbağ (k-23)

*İnme kuyu derindir
Yüksek evler serindir
Darılma be görümce
Senin abin benimdir*

Kumbağ (k-23)

*Lambayı koydum cama
Gidiyorum amcama
Selam söyleyin yare
Onbirde gelsin cama*

Kumbağ (k-23)

*Kızın adı Emine
Bindir beni gemine
Bindirmezsene gemine
Alman seni abime*

Ahimehmet (k-10)

*Karanfilim açıyor
Aşk kokusu saçıyor
Bu zamanın kızları
Para yoksa kaçıyor*

Velimeşe (k-8)

*Mani maniye kelam
Benden yare çok selam*

*Darulmasın küsmesin
Varacağım bir zaman*

Esenler (k-9)

*Yârimin adı Ahmet
Setiresi emanet
Emanetse emanet
Yine gönümde Ahmet*

Kumbağ (k-23)

*Cam dibinde şişim var
A git ordan işim var
Ferhadan ortasında
Orta boylu eşim var.*

Ferhadanlı (k-25)

*Taş üstünde oturma
Elbiseni batırma
Sinemaya giderken
Gir koluma utanma*

Velimeşe (k-8)

*Maniyi tekerledim
Üstünü şekerledim
Duydum yârim geliyor
Yolunu dikenledim*

Esenler (k-9)

*Mektup yazdım acele
Al eline hecele
Mektup benim vekilim
Al koynuna gecele*

Esenler (k-9)

Hidrellez Günü Yemeklerinden Örnekler

Hidrellez günü hazırlıkları bir gün önceden başlar ve çeşitli yemekler yapılır. Bunlardan bazıları şöylece sıralayabiliriz:

Yaprak sarması, kapama, oğlak çevirmesi, süt böreği, nohutlu ekme, pilav, dolma, kurabiye, poğaç, peksimet, sütlü çorba, kavurma, yumurta, kırma, mısır, bulgur pidesi, bakla çorbası, süt paparası, gözleme, güveç, labada sarması, irmik helvası, baklava, büryan, hoşmelim (peynir helvası), kalbur tekerlemesi sütlaç, keşkek vb.

Hidrellezle İlgili Atasözü Ve Deyimler

- Hidrellez içeri, çingene dışarı.

- Hıdrellez içeri, koca öküz dışarı.
- Bugün Hıdrellez, yarın yaz
- Kul sıkışmayınca, Hızır yetişmez.
- Bir gün (Hıdrellez) bir aya bakar, bir ay bir yıla bakar.

Tekirdağ Hıdrellez Geleneğinin Değerlendirilmesi

Tekirdağ Hıdrellez geleneği, Orta Asya, Anadolu, İslâmiyet ve ortak Balkan Kültürünün besleyip günümüze getirdiği kökü Orta Asya kültürüne dayalı, İslâmi renge bürünmüş mevsimlik bayramların uzantısı bir ritüeldir.

Hıdrellez geleneği her folklor ürünü gibi ilk çıkış zamanlarındaki aslını koruyamamıştır. Tarihsel, sosyal, kültürel nedenler ve göçlerle değişikliğe uğramıştır. Hıdrellez kültürü geleneği günümüz motifleriyle örülmeye başlanmıştır.

Hıdrellez çeşitli zaman birimlerinde kuşaktan kuşağa devredilip aktarılan çeşitli zaman birimlerinde katmalarla zenginleşen bir ritüel kalıntısıdır.

İslâm kültürünü kabul etmiş Türkler ve diğer kavimler eski dinlerinden kalma birçok inanç, gelenek ve ayinleri kendi dinlerine sokmayı başarmışlardır (İnan, 1954:204). Hıdrellezde de toplu yeme içme ve eğlenme gibi bazı şamanizm gelenekleri sürmektedir.

Orta Asya Türk kültüründe Totemizm ve Şamanizme bağlı temsili karakter taşıyan şölen gibi köklü ve sistemli ziyafetler vardır(Köprülü, Millî Mecmua,c.II,s.4-55). Hıdrellezde "Kazan Kurma" adı verilen toplu yemek bunun günümüze uzantısıdır.

Tekirdağ Hıdrellez geleneğinde bir çok ritüel kalıntıların izlerine rastlıyoruz: Hıdrellezdeki inanmalar ve motifler bu görüşleri doğrulamaktadır. İlk çağlardan bu yana ilkel insan ya da topluluk yaşamlarını daha iyi sürdürebilmek için büyü, tören gibi çeşitli yollara başvurmuşlardır.

Ritüeller doğanın bilinmeyen yönlerini simgeler(Kostic, 1972:6-11). Her ritüel bir sembolden oluşur. Eşya, faaliyet, görüntü, olay, saha ve zaman boyutu vardır. Ritüellerin amacı fiziksel deneyim bir yandan da toplumsal normu toplumsal yapının dayandığı prensipler ve bir dünya ile öbür dünyanın ilişkisine dayanır (Prosic, 1976:33-50). Ritüellerde eski dinlere ait izler bulmak mümkündür (Antonijevic, 1979:112-115).

Ritüellerin kökeni avcılık düzenlerindeki av âdetlerine kadar uzanır. Avın verimli geçmesi için sihir ve büyü yapılmıştır. Kazma tarımına geçilmesiyle bolluk-bereket amacıyla tarımda verimi sağlamak için yapılmıştır.

Hidrellez geleneği özünde ilkbaharın gelişini kutlama doğayla barışık olma dileğinden kaynaklanır. Her ritüel kökenli kutlamalarda olduğu gibi Hidrellez şenliklerinin de bir takvimi vardır. Önceleri köylü kendi yaşantısının daha verimli olması için zorunlu ve bilinçli olarak törenlere katılırdı (Karadağ, 1978:9). Bugün eğlence ön plâna çıkmış gibi görülüyorsa da ellinin üzerindeki inanmanın günümüzde de sürmesi ritüel özelliğinin korunduğunu gösterir. Bugün Türkiye'de yaşayan Müslüman Türkler Orta Asya'da yaşayan Şamanist Türklerin devamıdır. Orada sürdürdükleri yaşam biçimi, inanç özelliklerini Anadolu'nun yerli halkının ve İslâmiyet kültürüne karşın günümüzde de sürdürüyorlar. Hidrellez geleneğindeki motifler ve inanmalar bunun belirgin bir örneğidir.

Tarihin ilk zamanlarından beri ay, mevsim, yıl değişiklikleri törenleri kutlanmaktadır. Hidrellez, Hızır ve İlyas'ın adlarının birleşmesinden yapılmıştır. Tekirdağ'da her yıl buluştuklarına inanılan 6 Mayıs'da yapılır. Efsaneye göre Hızır ve İlyas ölümsüzlüğe erişmiştir (Boratav, 1978:271).

Türk-İslâm geleneğinde Hidrellez günü bu buluşmayı ve bunların gelişini kutlamak için şenlikler düzenlenir.

Hızır halk inanışlarına göre ölmezliğe ermiş kişidir. İslâm geleneklerinde de yer alır. Kur'an'ın bazı ayetlerinde Hızır'la ilgili inanışların üç kaynağı vardır.

1- Gılgamış Destanı

2- İskender Efsanesi

3- Kitab-ı Mukaddes'deki İlyas Efsanesi.(Bu efsane Kur'an Kehf Suresi LX-XC -de de aynen anlatılır) (ML, 5.cilt, 1969)

Hidrellez İslâmiyet öncesinde de mevsimlik bayramlarımızdan olduğu halde İslâmiyet kültürü, efsaneyi İslâmî renge bürümüştür. Efsane İslâm öncesi ve İslâm sonrası motifleriyle doludur. Ortak yön Hızır'ın ölmezliği, bahar, yeşillik sembolü oluşu, her 6 Mayıs'ta Hızır'la İlyas'ın buluşması İslâmiyete rağmen bozulmamıştır (Karadağ, 1978:69).

Hidrellezde şenlik, büyü, bolluk-bereket motifleri iç içedir. Hidrellez geleneğinin bolluk-kıtlık, yaz-kış çatışması, doğanın düzenli değişmesiyle yaratılan mitlerin kutlandığı tören, şenlik ve bayram olduğunu söyleyebiliriz.

Sonuç olarak Tekirdağ'da Hidrellez geleneği bahar bayramı niteliğinde kutlanan Orta Asya kültürü (Şamanizm), eski Anadolu kültürü (bolluk-bereket törenleri, ölümsüzlük), İslâm kültürü (Hızır İlyas motifi) ve Ortak Balkan Kültürü ile beslenmiş zengin kültür değerlerinin olduğu bir şenlik tören ve bayram bütünüdür.

Tehlikeli, ürkütücü doğa karşısındaki güçsüz yaratık insan; büyüden büyük destek görüyordu(Fisher, 1985:37). Taklit, eylem ve toplu katılma doğaya karşı büyüyle korunmadır(Nutku, 1985:17-18). Ritüellerde tabiat ve totemizm kültü atalar kültüyle karışır(Cajkanovic,1973:287). Hıdrellez geleneğinin bolluk-kıtlık, yaz-kış çatışması, doğanın düzenli değişmesiyle yaratılan mitlerin kutlandığı tören, şenlik ve bayram olduğunu söyleyebiliriz.

Her etkin kültür, kendi düşüncesine, kendi bakış açısına ters düşen durumları ya siler ya da özellik değiştirerek kendi bünyesinde eritir. Hıdrellez günümüzde de süren iç içe kültür değerlerinin sergilendiği bir bayramdır.

KAYNAK KİŞİLER

- k-1 Yahya Has, İncelik, 68, evli, İlkokul, çiftçi, İncelik, 1989
- k-2 Mehmet Kırlangıç, İncelik, 1332, evli, ilkokul, çiftçi, İncelik 1989
- k-3 Mustafa Beyhan, İncelik, 1931, evli, ilkokul, çiftçi, İncelik 1989
- k-4 Tefvik Üner, İncelik, 1333, evli, ilkokul, çiftçi, Malkara 1989
- k-5- Nazmiye Uzunağalar, Vakıflar, 70, dul ilkokul, ev kadını, Vakıflar 1989
- k-6 Emine Kokoz, Misinli, 60, evli öğrenimi yok, ev kadını, Çorlu 1989
- k-7 Vediha Şengelir, Velimeşe, 54, evli, İlkokul, ev kadını, Velimeşe 1989
- k-8 Yahya Taşkın, Velimeşe, 60, evli, ilkokul, çiftçi, Çorlu, 1989
- k-9 Hasan Mavsız, Bulgaristan, 56, evli, ilkokul, çiftçi, Eserler 1989
- k-10 Hüseyin Horoz, Bulgaristan, 70, evli, ilkokul, çiftçi, Ahimehmet 1989
- k-11 Ahmet Dulfaz, Bulgaristan, 73, evli, rüştiye, çiftçi, Yaylagöne 1989
- k-12 Şükür Avcı, Bulgaristan, 70, evli, ilkokul, çiftçi, Çorlu 1989
- k-13 Ayşe Tekin, Osmanlı, 1927, dul, öğrenimi yok, ev kadını, Misinli 1989
- k-14 Zeynep Bora, Yunanistan, 63, evli, ilkokul, ev kadını, Misinli 1989
- k-15 Behiye Minaz, Romanya, 56, evli, ilkokul, ev kadını, Esenler 1989
- k-16 Celal Akman, Karacakılavuz, 21, evli, yüksekokul, Karacakılavuz 1989
- k-17 Tasvir Ülker, Tekirdağ, 1927, evli, ortaokul, ev kadını, Tekirdağ 1989
- k-18 Naciye Kuleli, Tekirdağ, 1922, evli, ortaokul, ev kadını, Tekirdağ 1989
- k-19 Hasan Celikkol, Bulgaristan, 1950, evli yüksekokul, çiftçi, Muratlı 1989
- k-20 Osman Tabak, Yağcı, 1930, evli İlkokul, din görevlisi, Yağcı 1989
- k-21 Fatma Yüksek, Kazandere, 1933, evli, ilkokul, ev kadını, Kazandere 1989
- k-22 Emine Çetin, Tekirdağ, 1924, evli, öğrenimi yok, ev kadını, Tekirdağ 1989.

- k-23 Emine Erdinç, Kumbağ, 50, evli, ilkokul, ev kadını, Kumbağ 1989
 k-24 Vasfiye Yıldız, Barbaros, 54, ilkokul, ev kadını, Barbaros 1989
 k-25 Kamil Araççı, Ferhadanlı, 60, evli, ilkokul, çiftçi, Ferhadanlı, 1989
 k-26 Vesile Sevinç, Bakırcı, 56, evli, öğrenimi yok, ev kadını, Bakıca 1989.
 k-27 Veli Tunalı, Bulgaristan, 70, evli, ilkokul, bakkal, Muratlı 1989

KAYNAKÇA

- Antonijevic, Drogoslav; 1979, Vitanjske, Brumalije savremem maskirane povarke Balkanskih naroda Balkaninca X, Beograd
 Boratav, Pertev Naili; 1978, 100 Soruda Türk Folkloru, İstanbul
 Cajkanovic, V.; 1973, Mit i religija v Srba. Beograd
 Fisher, E.; 1985, Sanatın Gerekliliği, Ankara
 İnan, Abdülkadir; 1954, Tarihte ve Bugün Şamanizm, Ankara.
 Karadağ, Nurhan; 1978, Köy Seyirlik Oyunları, Ankara
 Kostic, Petar; 1972, Preklo i Znacenje Godisnjih Obicaja, Beograd
 Köprülü, M. Fuat; Türk Edebiyatının Menşei, Millî Tettebbular Mec. c. II.
 Meydan Larousse; 1969, 5. cilt, Hızır Maddesi, İstanbul
 Nutku, Özdemir; 1985, Dünya Tiyatro Tarihi, İstanbul
 Prosic, Mirjana; 1976, Obredna Praska ve Srbiji, Teorijko Hipoteticki okvir za proucavanje Poklada kao obreda prelaza, Etnoloske Sveske I, Beograd